

Unescos Rekommendation om utbildning för internationell förståelse, samarbete och fred 1974

"Since war begins in the minds of men, it is in the minds of men that the defences of peace must be constructed"

(ur inledningen till Unesco:s stadga, antagen 16 november 1945)

Den 19 november 1974 antog UNESCO "en rekommendation om utbildning för internationell förståelse, samarbete och fred och undervisning för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna".

Denna rekommendation kan ses som en idéskrift för den internationaliserade undervisningen. Den ger praktiska anvisningar om utbildningens mål och innehåll, lärarnas behov av fortbildning, kvaliteten på läromedel, samarbete med forskarvärlden, internationellt samarbete mm.

I inledningen till UNESCO:s stadga ges en bakgrund till rekommendationen: *"Eftersom krigen har sitt ursprung i människornas sinnen, måste försvaret av freden också byggas upp i människornas sinnen;*

... okunnigheten om andra folks liv och seder, genom människosläktets hela historia, har varit en allmän orsak till den misstänksamhet och misstro mellan folken som alltför ofta medfört att osämja dem emellan lett till krig".

Rekommendationen omfattar alla stadier och former av utbildning från förskola till vuxenutbildning, även utbildning i organisationer, föreningar m. fl. utanför skolan.

Här finner man följande

RIKTLINJER:

"Artikel 3: Utbildningen bör vara genomsyrad av de mål och föresatser som finns inskrivna i Förenta Nationernas stadga, i Unescos stadga och i den allmänna deklARATIONEN om de mänskliga rättigheterna, främst i den sistnämndas artikel 26, paragraf 2, som fastslår:

Undervisningen skall syfta till att utveckla personligheten helt och till att stärka respekten för människans grundläggande fri - och rättigheter.

Undervisningen skall främja förståelse, tolerans och vänskap mellan alla nationer, rasgrupper och religiösa grupper samt befordra Förenta Nationernas verksamhet för fredens bevarande.

Artikel 4: För att göra det möjligt för alla att aktivt bidra till att de syften fullföljs som avses i FN:s deklARATION om de mänskliga rättigheterna, artikel 26 § 2, och för att främja internationell solidaritet och internationellt samarbete, vilka är nödvändiga för att lösa de världsproblem som påverkar individer och samhällens liv och deras utövande av de grundläggande fri- och rättigheterna, bör följande mål betraktas som viktiga riktlinjer för utbildningspolitiken:

- en internationell dimension i och ett globalt perspektiv på utbildningen på alla nivåer och i alla dess former
- förståelse och respekt för alla folk, för deras kulturer, civilisationer, värderingar och levnadssätt
- medvetenhet om det växande globala ömsesidiga beroendet mellan folk och nationer
- förmågan att kommunicera med andra
- medvetenhet inte endast om rättigheter utan också om skyldigheter som individer, samhällsgrupper och nationer har emot varandra
- förståelsen för nödvändigheten av internationell solidaritet och samarbete
- villighet från individens sida att delta i lösandet av problemen i samhället, i landet och i stort

Artikel 5: Genom att förena studier, praktisk utbildning, information och handling bör den internationella utbildningen främja individens ändamålsenliga, intellektuella och känslomässiga utveckling. Utbildningen bör utveckla en känsla av socialt ansvar och av solidaritet med mindre privilegierade grupper och bör leda till iakttagande av jämlikhetens principer i det dagliga uppförandet.

Den bör också bidra till att utveckla egenskaper, anlag och krafter som gör det möjligt för individen att förvärva en kritisk insikt om problem på det nationella och internationella planet, att förstå och förklara fakta, åsikter och idéer, att arbeta i grupp, att acceptera och delta i fria diskussioner, att iaktta de elementära procedurregler som är tillämpliga på varje diskussion och att grunda värdeomdömen och beslut på en förnuftig analys av tillämpliga fakta och faktorer.

Artikel 6: Utbildningen bör betona det otillåtliga i att tillgripa krig i expansions-, angrepps- och ockupationssyfte eller att bruka makt och våld i undertryckande syfte. Den bör få alla att förstå och ta på sig ansvar för fredens bevarande. Den bör bidra till internationell förståelse och stärkande av världsfreden och till strävanden i kampen mot kolonialism och nykolonialism i alla dess former och yttringar och mot alla former av rasism, fascism och apartheid och andra ideologier som uppammar hat mellan nationer eller raser och som strider mot denna rekommendations syften."

Ovanstående texter ingår i Skolverkets skrift "Överenskommet", utgiven 1994 som komplettering och förklaring till 1990 års läroplaner, "för att förtydliga de värderingar läroplanen har som en grund för uppställda mål".